

Sygn. akt II AKa 363/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2014r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Hanna Wnękowska

Sędziowie: SO (del.) – Ireneusz Szulewicz

SA – Maria Żłobińska (spr.)

Protokolant: – st. sekr. sąd. Katarzyna Rucińska

przy udziale Prokuratora Marka Deczkowskiego

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2014 r.

sprawy W. P.

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. oraz z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 21 lipca 2014 r. sygn. akt XII K 37/12

uchyla zaskarżony wyrok w całości wobec oskarżonego W. P. i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

zasądza od Skarbu Państwa, za obronę z urzędu przed Sądem odwoławczym, kwotę 600 zł. oraz 23% VAT na rzecz adw. K. R. (2) Kancelaria Adwokacka w W..

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie skazał **W. P.** za to, że:

- w okresie od 6 lipca 2007 roku do dnia 29 października 2007 roku w W., działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z W. S. oraz innymi nieustalonymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził w błąd notariusza I. O. w ten sposób, że posługując się sfalszowanymi pełnomocnictwami ówczesnych właścicieli co do ich woli sprzedaży nieruchomości i co do tożsamości W. S., posługującego się sfalszowanym dowodem osobistym na nazwisko F. K., w ramach podziału ról, doprowadził do zawarcia aktów notarialnych kupna - sprzedaży nieruchomości położonej w W., dzielnicy M. przy drodze bez nazwy, stanowiącej działkę gruntu o nr (...) z obrębem 1-05-03 o obszarze 1479 m 2, dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie VII Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą oznaczoną numerem (...), za kwotę 250.000 zł., na rzecz A. i B. P., a w konsekwencji do niekorzystnego rozporządzenia tą nieruchomością, stanowiącą mienie znacznej wartości, działając w ten sposób na szkodę ówczesnych (...) albowiem:

- sfalszował pełnomocnictwo z dnia 6 lipca 2007r. Rep. A nr (...) notariusza A. K. (1) na podstawie, którego K. M. upoważniała męża S. M. do sprzedaży ich nieruchomości oraz pełnomocnictwo z dnia 20 lipca 2007r. Rep. (...) notariusza C. K., na podstawie którego S. M. w imieniu swoim i żony upoważniał nieżyjącego F. K. do sprzedaży ich nieruchomości,

- występując jako pełnomocnik kupujących A. i B. P., wprowadził w błąd notariusza I. O., co do prawdziwości dowodu osobistego F. K. i jego tożsamości, którym to podrobionym dowodem posługiwał się W. S. oraz oryginalności pełnomocnictwa z dnia 20 lipca 2007 r. Rep. A nr (...), na które się powoływał i doprowadził do wyłudzenia sporządzenia dnia 20 sierpnia 2007r. aktu notarialnego Rep. A nr (...), stanowiącego umowę przedwstępną, a w dniu 29 października 2007r. Rep. A nr (...) aktu notarialnego, stanowiącego umowę ostateczną sprzedaży działki gruntu o nr (...) z obrębu 1-05-03 o obszarze 1479 m 2, dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie VII Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą oznaczoną numerem (...), małżeństwu A. i B. P. za kwotę 250.000 zł., czym działał na szkodę ówczesnych, faktycznych (...), bez wiedzy i woli których w/w transakcje zostały dokonane, to jest za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. i na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył karę 2 lat pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem Sąd skazał W. P.
za to, że:

- w okresie od 6 sierpnia 2007 r. do dnia 29 lutego 2008 r. w W., działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z W. S. oraz innymi nieustalonymi osobami w ramach podziału ról, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził i usiłował doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wielkiej wartości w postaci nieruchomości, należącej do I. W. (1) i S. T. i pieniędzy stanowiących zapłatę za tę nieruchomość, wprowadzając w błąd notariuszy w ten sposób,

że posługując się sfalszowanymi dokumentami, w tym pełnomocnictwami i dowodem osobistym I. W. (1), doprowadził do sporządzenia pełnomocnictw i zawarcia przez notariuszy P. B., A. S. i A. P., którą dodatkowo wprowadził w błąd co do tożsamości I. W. (1) i woli właścicieli sprzedaży nieruchomości przy ul. (...) w W. oraz wprowadził w błąd co do tych okoliczności, samych kupujących M. M. (1) oraz A. i M. Ż. i działając w ramach podziału ról, doprowadził do zawarcia umów notarialnych sprzedaży w/w nieruchomości, a w konsekwencji niekorzystnego rozporządzenia tą nieruchomością oraz spowodował szkodę w kwocie 2.300.000 zł i usiłował spowodować szkodę w kwocie 1.000.000 zł albowiem:

- sfalszował pełnomocnictwo z dnia 6 sierpnia 2007r. Rep. A nr (...) notariusza A. K. (2) na podstawie, którego nieżyjąca już I. W. (2) upoważniała męża I. W. (1) do sprzedaży nieruchomości przy ul. (...) w W.;

- wprowadził w błąd notariusza A. P. i M. M. (1), co do prawdziwości tego pełnomocnictwa oraz co do prawdziwości dowodu osobistego I. W. (1) i jego tożsamości, którym to podrobionym dowodem posługiwał się W. S., podając się za I. W. (1) i wyłudzenia sporządzenia dnia 21 grudnia 2007 r. aktu notarialnego Rep. A nr (...), stanowiącego umowę przedwstępną sprzedaży działki przy ul. (...) w W. o obszarze 17329 m 2, dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa prowadził księgę wieczystą nr (...), należąca do I. W. (1) i S. T., M. M. (1) za kwotę 3.300.000 zł, na mocy której M. M. (1) uiszczył zadatek w kwocie 300.000 zł.;

- wyłudził pełnomocnictwo notarialne z dnia 29 stycznia 2008 r. Rep. A nr (...) przez wprowadzenie w błąd notariusza P. B. co do tożsamości I. W. (1), który miał upoważnić swoją nieżyjącą wówczas żonę I. W. (2), do sprzedaży w/w nieruchomości w jego imieniu, a następnie sfalszował to pełnomocnictwo, w ten sposób, że to I. W. (2) upoważnia męża I. W. (1) do sprzedaży nieruchomości;

- wyłudził pełnomocnictwo notarialne z dnia 6 lutego 2008 r. Rep. A nr (...) przez wprowadzenie w błąd notariusza A. S., co do prawdziwości sfalszowanego pełnomocnictwa notariusza P. B. tj. I. W. (2) dla I. W. (1) oraz co do tożsamości

osoby udzielającej pełnomocnictwa tj. I. W. (1), który w imieniu swoim i żony I. W. (2) miał upoważnić M. M. (1) do sprzedaży ich nieruchomości;

- wprowadził w błąd notariusza A. P., co do faktycznego umocowania M. M. (1) do działania w imieniu I. i I. W. (1), przez złożenie wyłudzonego u notariusza A. S. pełnomocnictwa z dnia 6 lutego 2008 r. Rep. A nr (...) i wyłudzenia sporządzenia w dniu 2 lutego 2008 r. aktu notarialnego Rep. A (...), umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości M. i A. Ż. przez działającego w imieniu właścicieli M. M. (1) za kwotę 3.300.000 zł., na podstawie którego M. Ż. zwrócił M. M. (1) 300.000 zł. zadatku i wpłacił na wskazane konto kolejne 300.000 zł. zadatku, a następnie wyłudzenia w dniu 29 lutego 2008 r. sporządzenia aktu notarialnego Rep. A (...) - ostatecznej umowy sprzedaży nieruchomości przy ul. (...) w W., na podstawie której M. Ż. wpłacił 1.700.000 zł., a pozostałej kwoty 1.000.000 zł. nie wpłacił z uwagi na ujawnienie przestępstwa, czym działał na szkodę pokrzywdzonych A. i M. Ż. oraz ówczesnych (...), bez wiedzy i woli których w/w transakcje zostały dokonane, to jest za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 272 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. i na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 3 lat pozbawienia wolności, a na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, poprzez zapłatę na rzecz M. i A. Ż. kwoty 2.300.000 złotych.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec oskarżonego W. P. kary pozbawienia wolności Sąd połączył i wymierzył mu karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd orzekł w wyroku także o dowodach rzeczowych oraz o kosztach sądowych, zwalniając oskarżonego od obowiązku ich uiszczenia.

Od tego wyroku wniósł apelację **obrońca** oskarżonego.

Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

(a) art. 286 k.k. poprzez przyjęcie, że czyn oskarżonego określony w pkt. 1 wyroku wyczerpał znamiona oszustwa, w sytuacji gdy osoby uznane za pokrzywdzone ww. czynem, tj. S. i K. M. w ogóle nie były świadome działania oskarżonego, co wyklucza wyczerpanie znamion oszustwa przez oskarżonego w stanie faktycznym ustalonym przez sąd;

(b) art. 4 § 1 k.k. poprzez nie zastosowanie wobec oskarżonego ustawy względniejszej, a mianowicie art. 46 § 1 k.p.k. w brzmieniu przed nowelizacją obowiązującą od dnia 8 czerwca 2010 r., w sytuacji gdy czyny zarzucane oskarżonemu miały miejsce w roku 2007;

2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów w sytuacji, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na takie ustalenie.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy zasługuje na uwzględnienie o tyle, iż sprawa nie dojrzała do merytorycznego rozstrzygnięcia.

Zarzuty podniesione w uzasadnieniu środka odwoławczego, zmierzają do zdyskwalifikowania oceny materiału dowodowego, jakiej dokonał

Sąd I instancji w motywach zaskarżonego wyroku.

Dlatego przypomnieć należy utrwalony w judykaturze pogląd, iż przekonanie Sądu orzekającego o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k., gdy jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, gdy końcowa ocena dowodów stanowi wynik rozważenia – zgodnie z obowiązkiem dochodzenia do prawdy – okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego a uzasadnienie rozstrzygnięcia jest wyczerpujące, logiczne oraz zgodne z wiedzą i doświadczeniem życiowym.

Ustawa procesowa nie daje podstaw do preferowania lub dyskwalifikowania dowodów z punktu widzenia interesów stron; o wartości dowodu decyduje jego treść, to jest wewnętrzna spójność oraz wynik konfrontacji z treścią innych dowodów. Żaden bowiem dowód nie może być oceniany w oderwaniu od wymowy wszystkich pozostałych dowodów zebranych w sprawie. Nie istnieje żadna reguła dowodowa, która uzasadniałaby pogląd, że zeznania określonego świadka lub wyjaśnienia oskarżonego nie mogą stanowić podstawy ustaleń faktycznych.

Ustalenia faktyczne Sądu nie mogą być podważone, gdy Sąd rozważył wszystkie istotne okoliczności wynikające z analizy zebranych dowodów zgodnie z regułą art. 7 k.p.k.

Odnosząc powyższe do zarzutu z punktu 2 petitum apelacji, stwierdzić należy, iż polemika skarżącego, przedstawiona w uzasadnieniu środka odwoławczego, w niczym nie podważa oceny materiału dowodowego, jakiej dokonał Sąd I instancji w motywach zaskarżonego wyroku.

Nie oznacza to jednak, zdaniem Sądu odwoławczego, że ustalenia faktyczne, oparte na tej ocenie dowodów, nie są dotknięte błędem mogącym mieć wpływ na ostateczny kształt rozstrzygnięcia.

Rozważania dotyczące oceny materiału dowodowego oraz ustalenia faktyczne, winny być przedstawione w uzasadnieniu wyroku. Jest to swoiste sprawozdanie z toku rozumowania Sądu, które doprowadziło do wniosków, stanowiących podstawę orzeczenia.

Utrwalona praktyka sądowa przyjmuje, iż uzasadnienie winno zawierać ustalenia faktyczne, relację z postępowania dowodowego oraz ocenę zebranych dowodów a następnie ma prezentować tok rozumowania, który doprowadził do określenia, jakie znaczenie dla przyjętych ustaleń mają konkretne dowody w ich wzajemnym powiązaniu. Przedstawienie i opis zebranych dowodów nie może sprowadzać się do ich streszczenia; motywy muszą zawierać wyczerpujące przedstawienie merytorycznych podstaw rozstrzygnięcia.

Ustalenia faktyczne muszą wynikać z konkretnych dowodów albo wypływać z nieodpartej logiki sytuacji stwierdzonej dowodami ocenionymi według zasad określonych w art. 7 k.p.k.

Uzasadnienie wyroku powinno odtwarzać w uporządkowany sposób rozważania Sądu w zakresie oceny dowodów i przedstawiać logiczny proces myślowy, który doprowadził Sąd do określonych ustaleń stanowiących faktyczną podstawę wyroku.

Niedopuszczalne jest globalne powoływanie się przez Sąd na przeprowadzone dowody; należy wskazać, który dowód i dlaczego stanowi podstawę kolejnych fragmentów ustaleń faktycznych.

Omówione wyżej ustalenia faktyczne, stanowiące część dokumentu, jakim jest uzasadnienie wyroku, nie mogą stanowić sprawozdania z postępowania dowodowego ani beletrystycznego opowiadania o zdarzeniach stanowiących treść relacji świadków lub oskarżonych. Muszą precyzyjnie przedstawiać fakty w taki sposób, aby była możliwa ich subsumcja pod określony przepis ustawy karnej. Wszystkie znamiona czynu przypisanego w wyroku muszą znaleźć odzwierciedlenie w ustaleniach faktycznych.

Uzasadnienie winno zawierać także wyczerpujące wyjaśnienie podstawy prawnej rozstrzygnięcia, a więc wskazanie, dlaczego określony fragment rzeczywistości, opisany w ustaleniach faktycznych, odpowiada dyspozycji (wszystkim ustawowym znamionom) przepisu karnego.

W sprawie niniejszej analiza uzasadnienia wyroku Sądu I instancji nie daje podstaw do przyjęcia, iż Sąd sprostał opisanym wyżej obowiązkom wynikającym z przepisów prawa procesowego.

Zespół znamion czynów wymienionych w podstawie prawnej wyroku oraz treść czynów przypisanych oskarżonemu W. P. nie znajduje odpowiedniego odzwierciedlenia w treści pisemnych motywów wyroku.

W sprawie brak jest wyczerpujących pozytywnych ustaleń faktycznych, opartych na analizie materiału dowodowego, które mogłyby stanowić podstawę czynów przypisanych oskarżonemu.

W szczególności brak jest jakichkolwiek ustaleń faktycznych dotyczących sfalszowania przez W. P. szeregu dokumentów w postaci pełnomocnictw oraz wyłudzenia pełnomocnictw notarialnych. Brak jest także ustaleń faktycznych, które stanowiłyby podstawę przypisania oskarżonemu przestępstwa oszustwa na szkodę właścicieli nieruchomości, których dotyczą oba przypisane czyny. Nie ma także rozstrzygnięcia w ustaleniach, kto jest ostatecznie pokrzywdzonym w I i II czynie.

Niezależnie od tego, uzasadnienie wyroku nie zawiera wyczerpującego wyводу prawnego, który uzasadniałby określoną kwalifikację prawną czynów przypisanych oskarżonemu.

Opisane wyżej błędy, polegają na niewyjaśnieniu podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia, a w niektórych fragmentach wystąpiła sprzeczność uzasadnienia z treścią wyroku. Dlatego nie jest możliwa kontrola odwoławcza rozumowania Sądu, które doprowadziło do przypisania oskarżonemu określonych czynów zabronionych.

Z tych względów Sąd Apelacyjny uchylił w całości zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

Rozpoznając w ponownym procesie sprawę W. P., Sąd po powtórzeniu w niezbędnym zakresie postępowania dowodowego, dokona oceny dowodów zgodnie z regułą art. 7 k.p.k.

Ustalenia faktyczne, oparte na tej ocenie, zredaguje tak, aby była możliwa subsumcja ustaleń pod określony przepis ustawy karnej.

Uzasadnienie wyroku winno zawierać wyczerpujące wyjaśnienie podstawy prawnej rozstrzygnięcia. Należy w szczególności rozważyć stronę podmiotową i przedmiotową przestępstw, które ewentualnie Sąd przypisze w wyroku, i wyjaśnić, dlaczego określone działanie wyczerpuje dyspozycję danego przepisu; dotyczy to nie tylko czynu z art. 286 § 1 k.k. ale także z art. 270 § 1 k.k. i art. 272 k.k.

Sprawozdanie z procesu orzekania winno być przedstawione w sposób wyczerpujący w uzasadnieniu wyroku, spełniającym warunki art. 424 § 1 i 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.